

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivételével

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Főplacc, a városházai
szemben.

Hirdetések a legmértékeltőbb árszámítás mellett.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Meghívás.

A debreczeni szabadelvűpárt folyó hó 17-én azaz vasárnap d. e. 10 órakor a **Bika szálló** földszinti éttermében

közgyűlést

tart, melyre a párt tagok meghívotnak. **Tárgyak:** párt elnök, intéző bizottsági tagok megválasztása, városi bizottsági tagok kijelölése.

Debreczen, 1895. november 3-án.

Lengyel Imre
pártelnök helyettes.

Meglepetés mindkét oldalon.

Debreczen november 9.

(—s) Valóságos kaleidoszkop ez a mi költségvetési tárgyalásunk, minden fordulatra más képet tár elénk; majd érdekes, majd unalmas, majd olyan beszédet hallunk, amelyből semmi sem igaz, majd pedig komoly és okos, szó jut el fülünkhöz. Úgy hogy tulajdonképpen elég változatosan el lehetne mulatni rajta, ha nem jutna eszébe az embernek, hogy ennek a sok beszédnek alig alig van valami hasznos föle, ellenben a tulnyomó része átkozottul fölösleges.

És éppen azért, mert annyira sok a fölösleges beszéd, ez nem is telhetik ki a budgetnek szorosán vett bírálataból, hanem kitelik abból, hogy minden egyébről szó van, amelyet az ellenzéki pártok eme egyéb okok miatt

még általánosságban sem hajlandók elfogadni.

Az ellenzéki pártoknak ez a gyakorlatuk azon a visszas politikai felfogáson alapszik, amely szerint azt hiszik, hogy a budgetet a kormánynak szavazzák meg, holott azt az ország számára kell megszavazni. Indokát pedig ennek a prakszisnak abban adják az ellenzéki pártok, hogy önkényű állításokat egyszerűen ráfognak a kormányra, mint pl. Helfi, aki határozati javaslatában sonca azt mondja, hogy a Bánffy miniszterium a parlament vezetésére képtelennek bizonyult, s hogy az országot úgy ki, mint befelé súlyosan kompromitálta. Ezt ugyan nagyon könnyű merészen állítani, de bizony több súlylyal és jelentőséggel az nem bírhat, mint, hogy Helfi Ignácznak egyéni gusztsuat képezi.

Hogy mennyire egyém és önkényes az, amit Helfi és Horánszky is mondott, azt Lukács László pénzügyminiszter beszédében részletesen és alaposan kifejtette.

Lukács pénzügyminiszter beszéde mellett a vitának eddig legkimagaslóbb pontja gróf Szapáry Gyula fölszólalása volt, amely úgy a bal, mint a jobb oldalon egyaránt meglepetést okozott. A bal oldalon az egész beszéd meglepetést okozott, amennyiben ott éles filippikát vártak a szabadelvű párt és kormány ellen, s e helyett olyan fejtegetéseket hallottunk az egykori miniszterelnöktől, amelyek majdnem részleteikbe is teljesen összevágának a

szavadelvűpárt intenczióival. A jobb oldalon pedig a beszédnek következtése okozott meglepetést, a mennyiben minél tovább haladt Szapáry fejtegetéseiben, annál bizonyosabban vártak végül annak bejelentését, hogy hűvel együtt visszatér a szabadelvű párt kebelébe, e helyett azonban politikai külön állását továbbra is kifejezetten fenntartotta és kölcsönös engedményekről beszélt, amelyek segítségével a 67-es alapon álló pártok egyesítése megtörténhetnék. Mit ért Szapáry Gyula az engedmények alatt, azt nem jelölte meg közelebbről s mi nem is tudjuk, de annyit tudunk és állítunk, hogy Szapáry Gyula kedvéért a szabadelvű pártnak nincs oka engedményeket tenni, mert az ő politikai hitvallása semmiben sem különbözik a szabadelvű párttól, s mert a szabadelvű párt soha senki kedvéért engedményeket nem tesz és nem tehet.

— Belföldi hírek. (Tömeges névmagyarosítás.) Egyik fővárosi lap, a Magyar Újság mozgalmat indított abban az irányban, hogy a millenniumra az idegen hangzású névvel bírók tömegesen magyarosítsák meg a nevüket. A nőkhöz fordul, hogy férjüket, testvéreiket, fiaikat, unokáikat és ideáljákat bírják rá nevék megmagyarosítására. — (A zágrábi zászló affaire.) A zágrábi diákok ügyében a vizsgálatot befejezték. A tárgyalás, ha a vád alá helyezés ellen nem adnak be fellebezést, az 56 vádlott ellen nov. 11-ikén kezdődik. Vád a nemzetiségek közti ellenségeskedésre való felbujtásról szól, amire a btk. 3—6 havi szigorú büntetést mér.

T Á R C Z A.

Egyedül.

— Finn novella. —

Írta: **Suhani Aho.**

Nagyon boldog házas életet élünk egybekelésünk óta fogva mind máig; egy bántó dissonancia se zavarja meg a harmoniát, minden emlékemben újra felszengnek a házas élet duójának hangjai. Olyan két hegedű valánk, amely mindig egy hangot ad. Mibelyt az egyik magasabb vagy mélyebb hangot ad, a másik rögtön átesap ugyanabba a skálába.

Az onnan van, mert mindjárt megtaláltuk a helyes hangot. Nászunk estéjén székéren kellett négy óra hosszát az erdőn át hajtani, hogy a szomszéd községben lévő otthonunkba érjünk. És ez az ut életem legszebb emlékei közé tartozik. Ugyszólván a nyitánya volt házaséletünk hosszú symphoniájának.

Eleintén persze egy kicsit keserű volt a válás.

— Emlékszel-e, mikor az utolsó vendéget lekisértük a lépcsőn és lenn a fáklyák sárgás fényénél gondosan beburkoltuk őket szörmetakaróikba, aztán mi ketten felsiettünk hogy átöltözködjünk. Mire te újra előkerültél a szobából, már lenn állt a szánkóm és én vártalak az az apád dolgozószobájában. Az ajtó megnyílt és te beléptél: hóféhér menyasz-

szonyi ruhád helyett komoly sötét utazóruha simult karcu pelyhetestedhez. Felkeltem és eléd siettem, de te mellettem elsiklottál és sirva borultál apád karjaiba, aztán zokogva hajtottad fejedet anyád keblére és megölelted testvéreidet. Engem észre se látszottál venni, és midőn én kissé elfogultan és zavarodottan a bundádba burkoltalak, úgy bántott a lelkiismeretem, mintha valami rossz tettet követtem volna el. Te alig tudtál kibontakozni kis testvéreid huzalzó öleléseiből, kik aztán még egy jó darabig futottak a szánkánk mellett és enyelegve fogták keztyűs kis kezdet, míg a kocsiút oly keskenyre vált, hogy piczi lábaik belecsúppedtek a hóba; még akkor is visszafordultál és zsebkendődet lobogtattad bucsukép, ámbar oly sötét volt az éj, hogy utolsó Istenhozzádotat senki se látta, csak én.

— Hanna, suttogtam, se sirj, — hallod — kérlek, csillapulj. És meg akartam simogatni kezecskédet, de te visszavontad és sirva tekintettél a szülői ház felé.

Boldogtalannak kezdtem magamat érezni, kezdtem hinni, hogy már nem szeretsz, hogy nem foglak kárpótolhatni azért, amit elvesztettél. És kevés hija volt csak, hogy magam is sirva fakadjak,

Ha úgy akarod, hát forduljunk vissza.

— Nem, nem, csak hajtsass előre.

Lassanként csillapult a te görcsös zokogásod, de minden talpapatnyi földhöz oly édes emlékek fűződtek, hogy láttam mint remeg

hattyutested a visszafojtott sirástól, midőn a szárd csilingelve siklott el a mezőkön, a sövény ajtaján, a malmokon és csűrökön, a híd végig, melynek jobb oldalán felszállt a ködös távolon át a tó tükre meg a kis szigetcsoport, az a tó, melynek partján fehérett az otthonod.

De midőn a legmeghittebb vidéket és a legédesebb emlékeket elhagytuk és az erdős táj mind egyhangubban terült el körülöttünk, te csendes megadással kezdted belenyugodni a sorsba és ajkaidról halkabban és ritkábban tört fel a fájdalmas zokogás. Midőn aztán újra megfogtam kis kacsódat, levetted a keztyűt és melegen szoritottad a kezemet.

— Szeretsz-e még, Hanna kedvesem? Erre te utolsó könyvedet szoritottad fel, vállamra hajtottad fejedet és kis kacsódot ott nyugodott bizalmasan az én kezemben.

E percztől fogva nyugodtan ültünk a szánban, felmelegedtünk és hangulatunk is megváltozott.

Holdvilágos éj volt. Könnyű pelyhes fellegfátyol borult az égbe és időről időre puha hóhelypermeteg hullt alá a földre. Néha felderült az ég, elállt a hó, aztán újra beborult. Az országot sűrű fekete fenyveseken kanyarodott végig, a ló lépésben tudott csak haladni a lábnyi magassági hóban.

— A csilingelő csengetyű úgy látszik ilyen éjjeli holdvilágos kocsikázások számára találatott fel, jegyeztem meg.

— Külföldi hírek. (Agliardi és — a király.) Egy olasz lap, a *Gazetta Piemontese* azt írja, hogy a Vatikánból nyert értesülése szerint, maga a király levelet írt a pápának, a mely levélben Agliardi pápai nuncziusnak mielőbb való visszahívását követeli. — (Száműzött nagyvezér.) Khamil megbukott nagyvezért a szultán száműzte Aleppoba. Csak orvosi bizonyítvánnyal maradhatott Konstantinápolyban. — (A csár, mint keresztapa.) Szófiában elterjedt és komolyan tartják a híret annak, hogy Ferdinánd fejedelem külön követet küld Pétervárra, hogy a czárt januárra Boris herceg keresztapjának felkérje.

Országgyűlés.

— Saját levelezőnkől. —

Budapest, november 8.

A budget-vita egyhangúságába üde változatosságot hozott be az a kicsi egyházpolitika, a mi a főrendiház legutóbbi szavazása folytán még a képviselőház hozzájárulását igényelte.

Pap Géza és Veszter Imre előadók lendületes, magvas beszéde nyitotta meg az utolsó egyházpolitikai debattot. Mindketten elfogadásra ajánlották a főrendiház módosításait.

Kovács Albert a felekezetenküliség ellen szónokolt, utána Csáky Albin gróf, a szabadelvű egyházpolitika, a főrendiház legideálisabb hőse védelmezte meg a ház zajos tetszése közepett utólszor a nagy mű még bevégzetlen, egyetlen részletét.

Elvi jelentőség a három és az öt év között nincsen. Persze a legliberalisabb az lett volna, ha a kilépők egyáltalán nem fizetnek semmit.

De hát ennek ellene vétettek; hogy ezekkel egyes közönségek anyagi existenciájára lett volna fenyegetve és hogy sokan kiléptek volna csak azért, hogy ezentul ne fizessenek semmit. Hátha ezeknek az aggályoknak elejét lehet venni, akkor nem szabad kitérni ez aggályok elől és ezért nem is tért ki ennek idején szólni. Az eredeti javaslat egy évet mert éjtél volt és rég átomra tértek a tanyák lakói. Aztán befordultunk az én vidékemre, mindenütt kedves, ismerős helyek köszöntöttek. Lehunytt szemekkel ráismertem az ut minden kanyarulatára. — Megneveztem a tereket mind, még a szánkónkat megugató kutya gazdáját is tudtam. Gyorsabb vága-

szabott meg, a bizottság hármát, a főrendiház pedig 6, fennebbi okok folytán öt évet. Tehát ebben elvi ellentét nincs. És el kell fogadni a javaslatot a módosítások ellenére, mert a történet fenntartja, hogy nagy eszmék megvalósítása mindig engedményekkel jár, azok azért, hogy az ember megteremtse a lényegét. A legutóbb sikerült egy nagy eszmét megvalósítani s azt megcsorbítani ezért az egy-két módosításért nem érdemes. Ő a módosításokat elfogadja.

Wlassics Gyula kultuszminiszter világosan, meggyőzően fejtette ki az új formájú javaslat elvi integritását, megnyugtató czél-szerűségét.

Konstatálja, hogy elvi ellentét nincs a visszajutott javaslatban. Ezuttal azonban kijelenti, hogy Tisza Kálmánnak teljes igaza volt az okban, amiket Kolozsvárt elmondott, mert ez törvényjavaslat álláspontja is. Egyébként pedig neki is az a nézete, hogy ezekért az elveket nem érintő differenciákért elejtsük a javaslatba befektetett és megtestesített eszmét.

Vajay páternak egy ügyetlen inszINUACZIÓJA felszólalásra készítette Tisza Kálmánt is, a ki kijelentette, hogy még azon veszedelem daczára is bü marad nézeteihez, hogy esetleg Vajával talál egyetérteni.

Kolozsvári Kiss István jóízű humortól duzzadó, sokszor önkéntelen komikummal ható beszélgetése jótékony derűtséget keltett a ház minden zege-zugában.

Telivér radikális egyházpolitikai beszéd volt a Herman Ottóé, a ki azt javasolta, hogy Steiner Fülöp püspök ölekezék össze a tarnopoli, pajeszos csudarabbival, a ki ép oly rendületlenül ultramoután s ezen megkapó frigréy adja áldását Zichy Nándor gróf az Eszterházy M. M. és Szapáry László minisztrálása mellett.

Ezután a ház óriási többsége, mindössze a nemzeti párt kivételével, elfogadta a főrendiház üzenetében foglalt módosításokat.

Az ülés hátralevő részében Sággy Gyula nyilatkozott a költségvetés ellen.

A kézügyesítő együletgyűlése.

Debreczen november 9.

A Debreczen szabad királyi város és Hajdu vármegyei „Kézügyesítő egyesület” teljes választmánya Lengyel Imre egyesületi elnök vezetése alatt, tegnap délután 6 órakor a kereskedő ifjak köri helyiségében rendes gyűlést tartott. Jelen voltak: Eötvös K.

Lajos kir. tanfelügyelő, Padrah Sándor kir. közjegyző alelnök, Laczkó Károly, tanár és titkár Stern Győző előadó, Serly Ede, Tóth Kálmán, Dávidházy Kálmán, Orelt Lajos, Bartha József, Simon István és Vántsa György.

Elnök röviden vázolta az egyesület működését és üdözlötte a megjelent választmányi tagokat, az ülést megnyitotta.

Felolvastattott a múlt választmányi gyűlés jegyző könyve, mely minden észrevétel nélkül hitelesített.

Elnök jelenti, hogy az egyesület alapszabályai a nagyméltóságú belügyminiszterium által megerősítést nyertek s kéri annak kinyomatásáról való gondoskodást. Azon czélból, hogy az egyesület közhasznú törekvése mentől szélesebb körben terjedjen, a választmány elhatározta, hogy az alapszabályokat f. évben tartandó közgyűlés elé terjesztendő évi jelentéssel együtt 500 példányban fogja kinyomatni.

Stern Győző, mint az egyesület előadója a következőkről teszi meg jelentését:

Ama mozgalom, mely egyesületünk által 1893-ban megindított, ma már országos mozgalommá alakult át és az országos mozgalom igen kedvező eredményt is ért el, miután megalakult Budapesten az országos „Szőlő” egyesület. A megalakult egyesület első uttörő lépése az volt, hogy hazánk különböző vidékein működő tanitók közül 50-et behívott 5 hetes tanfolyamra s azokat három csoportban u. m. fa-karton- és agyak munka tanításra képezte ki. E jelentése előadónak örvendetes tudomásul vétetett.

Kézügyesítő egyesületünk azon megkeresésére vonatkozólag, a mit a helybeli av. ref. iskolaszék nagytiszteletű iskolaszék elnökségéhez intézett csak annyi tudomása van, hogy az a véleményezés végett kiadott tanítótestületnek, mely által elfogadott, és terjedelme jelentés kíséretében, és fellállítandó iskolai műhelyekre vonatkozó költségvetéssel együtt az iskolaszékhez vissza is küldetett. Miután azonban a nevezett iskolaszék még egyesületünket végelhatározásáról nem értesítette, kéri a választmányt, hogy írjon át és kérje nevezett iskolaszéknek e tárgyra vonatkozó határozata szives közlését, hogy az ez évben tartandó közgyűlés előtt választmányunk erről is beszámolhasson. A tett jelentés tudomásul vértvén az átirat megküldése az elnök és tisztikarra bízott.

Előadó bejelenti, hogy Sztörényi

A mire te azt válaszoltad: — Én is, ugy hiszem és azt tartom, hogy minden más hang csak háborgatná az édes éjjeli békét — mintha ez a mi csengetyünk valami dallamos bölcsődal zengene, mely az egész vidéket átomba ringatja — — — minő harmonikusan illik bele az éji megányba, — oly lágyan cseng fel, hogy egy pelyeg se mozdul meg a hajló faágakon.

Az uton egy utjelző meredt az légbe és egy hőke hevert mellette a fehér puha hómezőn.

— Nini, minő hívogató kedves kis zug szólatál fel. És kicsoda furcsa hősipkája van ennek a kőrónak, várj csak, hadd csapjam le a fejről.

És te gyorsan hólabdát hajítottál, utána de nem taáltad el, hanem a lapda a zöld tenyves sűrűfébe repült.

A gyors mozgás következtében lebomlott a tejedre kötött kendő és te újra lesimítottad a hajadat.

— Szeretsz, babám? kérdeztem, amint kezemben tartottam sötét szörme siphkát és kipirult arcodba néztem.

— Szeretlek, feleltél és erre mindketten neveltünk. Hanem te mégis ellágyultál és csókra nyujtad arcodat.

— Oh igen, végtelenül szeretlek . . . Hisz tudod vagy kételkedem benne?

— Nem, nem kéte kedem benne, de szeretném, ha mindig újra meg újra ismételnéd.

Aztán megint a természetről kezdtünk beszégetni.

— Mondd, édes, mi tetszik neked jobban a tiszta világos holdfény, mint az előbb, vagy az elfátyolozott ezüstös világosság?

— Szébb a táj, ha fellegrátyol borul a holdfényre, a fák sötét árnyai ellágyulnak és én ugy érzem, mintha ez a csendes éj és ez a fátyolozott holdvilág ép nekünk volna-nak teremve.

— És ezek a fák itt az uton, ezek bizonyára tudják, hogy két boldog ember ül itt, hallod? azt suttogják most halkán: Nini erre jönnek most . . . Nem hiszed?

— Persze, hogy ugy van.

— Mondszá, édes, mikor kezdtél engem tulajdonképen szeretni?

— Mikor? Akkor, amikor te hegedültél és én kísértelek a zongorán. Emlékszel, akkor mondtam, hogy soha senki még nem kísérté annyi érzéssel a játékodat mint én? És te mióta szeretsz?

— Mióta először láttalak; mióta először belenéztem szép, nagy, szelid barna szemedbe.

Most utóért bennünket a postás; csengő dala felhangzott az erdő csendjében és velünk nem is törődve, saját gyönyörűségére és az erdő fáinak örömeire dalolt.

„Nem sírok én, szomorú se vagyok én,
Pedig a bus sárban nyugszik jó szüllem,
Csak azért is vígan élem világom,
Vigan vagyok, mint a madár az ágon.”

És alig hangzott el dala, midőn már is egyet csettentett a nyelvvel és más dalra gyujtott.

Babám, lelkem jól jegyezd meg e sorát.
Frissen hullt hóra ne bízd csizmad nyomát.
Mert az anyám lábát nyomát meglátja,
Rám pirit ám pergő nyelve rokkája.

Igy mult el egy negyedóra a másik után, a postás könnyű kis szánkója követett, bennünket és a dal szünet nélkül ömlött ajkáról, majd bubánat szomorú rythmusai, majd kacagó vig dallamok fakadtak fel ajkain. A legközelebbi választmánál balra fordult és eltűnt aztán szemünk előtt.

Még a távolból is felhangzott dala és amint eltűnt a sűrűségben, felsírt ajkain a nóta.

Te szereztél más szeretőt, én is la.
Égtől fogva ez a legény tempója.
Ha te balra, én még jobbra indulok;
Hej, a válás be keserves, bus dolog.

Furcsa hangulat vett erőt rajtam. Ugy éreztem, mintha nem férj és feleség, hanem játszótársak volnánk, kik eltévedtek egyedül az elbűvölt erdőben. Nem tudom, a természet szűzies téli tisztasága ébresztette-e bennem azt az érzést, vagy attól félttem, hogy újra elfog téged a honvágy. Lassan, észrevétlenül akartalak otthonodtól eltéríteni hogy észre se vedd azt, miként új életet kezdtem.

Az erdő sűrűjéből kiérve, végre emberlakta vidékre értünk, eleintén csak kicsiny tanyák, később nagyobb épületek mellett sikkolt el a szán. Mindenütt mély csend,

József az ügyelője el lépett.

Miután dőinek sok pénzkezelés hogy a szerint az 26 kr. kria

Tényl 400 frt és rálék van

Előad melyeket a felállított munka tan

Ez el tanévben i után a tan tek, hogy taníthatja ményében urat is fell

A tett előad előt számos élf vezetni nem jegyző, ill tását.

A jegy gulag Orel tatott meg

Tárgy hogy nem kolai mühe muokák ta után kimon tanítára egy” egyes számu iskol nitókul föll István tani

Az évi 1895. decz Több t bezárta.

Üdvözlet, mely még is ily munkájában

tásra sarka münkbe tün fagyott tó végig siklo — baza.

— Lát erdő tisztás ennek a be nyáron csol dom én err Van nekem

— Babám Mondd, mir

— Arr gyok, a mir

— Há áradt el eg méban linge tted:

— Jaj szebb lesz r gamat itt é

— Szó az egész tá

Az éj l tek a parto végre-végre

— Az — Hol És mig a földre és árad a vidé

József az ipari szakoktatás országos főfelügyelője egyesületünk tagjainak sorába belépett.

Mintán az egyesület pénztárnoka teendők sokasága miatt tisztéről lemondott, a pénzkezelést előadó teljesítette s bejelenti, hogy a számadásokat elkészítette, melyek szerint az egyesületnek bevétele volt 922 frt 26 kr. kiadása 912 frt.

Tényleges vagyona felszerelésekben van 400 frt és készpénz 10 frt. Tagsági díj hátralék van 150 frt.

Előadó beszámol azon eredményekről is, melyeket az állami főreáliskola helyiségében felállított 1 számú iskolai tanműhely a falmunka tanítás terén elért.

Ezzel kapcsolatban jelenti, hogy a jelen tanévben is az oktatás kezdetét vette s mintán a tanulók oly nagy számmal jelentkeztek, hogy azokat egy ember sikerrel nem taníthatja a választmány jóváhagyásának reményében *Orelt* Lajos árvaházi igazgató urat is felkérte második tanítóul.

A tett jelentések tudomásul vétele után előadó előterjeszti, hogy a titkár egy maga számos élfoglaltsága miatt az egyesület ügyi vezetni nem tudja, ennek folytán kéri egy jegyző, illetve második titkár megválasztását.

A jegyzői teendők elvégzésére egyhangulag *Orelt* Lajos árvaházi igazgató választott meg 50 frt tiszteletdíjjal.

Tárgyalás alá vétetett azon indítvány, hogy nem volna-e czélzerű egy második iskolai műhely megnyitása is, melyben a karmunkák taníthatnának. Beható tanácskozás után kimondatott, hogy a karton munkák tanítására már december hó 1-én a „Gönczy“ egyesület helyiségében meg fog a 2-ik számú iskolai műhely nyitattni, melyben tanítóul fölkéretnek *Csurka* István és *Simon* István tanító urak.

Az évi közgyűlés napjaul a választmány 1895. december 15-két tüzte ki.

Több tárgy nem lévén elnök a gyűlést bezárta.

Üdvözöljük az alig másfél éves egyesületet, mely bár a kezdet nehézségeivel küzdve még is ily szép eredményt ért el uttörő nagy munkájában.

V. Gy.

S z i n h á z.

Egy hét.

Debreczen, november 9.

(R.) A mult héten arról irtunk, hogy nincsenek többé érdekes estéink, hogy unatkozunk, hogy esik véghetetlenül: unalom borong az egész világon, még a kossuth utcái muzsa templom felett is: szóval nem érdemes élni... Nos *Tiszai* igazgató le akart czáfolni. Csinált érdekes estéket. S mi most áradozva írjuk, hogy: ó, mi szép az élet, az élet mi szép!...

Mert kiderült a szomoruan szürke novemberi ég is egyszer, s jobb napok virradtak az elhagyott támlásszéki sorokra, melyek eddig üresen, s igen sok melankóliával ásitottak estéről-estére.

Volt két esténk a héten, mikor megteltek a legeldugottabb piros plüss zsöllék is, és az emberek kisebbszerű tüntetések között váltották meg jogukat a karzat legmagasabb pontjaira is. A genialis Mascagni *Cavaleria Rusticana*-ja még mindig elég vonzó a századik jubileumi est után, a *Troubadour* pedig három esztendő alatt csak a rejtélyes ismeretlen szerepét játszá a debreczeniek előtt. Nos, hát színre kerültek egymásután, és hogy mi miért nem tudunk olyan nagyon örülni neki, azt már elmodtuk tegnap.

A propos, tegnap!

Tegnap egy rossz órákban ráfogtuk *Tiszai* igazgatóra az áldozatkészség-hiányt. Az igazgató amint látszik ambícióval végzi a czáfolás mesterségét. A héten meggyőzött arról, hogy ő telt házakat is fog csinálni a szezomban; csinált többet, elismerjük. A jövő héten pedig az igazgatók paradicsomi bünetét áldozatkészség-hiányt igyekezik elhárítani magáról. Mint lapunk más helyén olvasható négy kedves estére van kilátásunk a jövő hét folyamán.

— Az igazgató a javulás útjára tért! — konstatálja a szerkesztőség kronométereje. S kezdünk hinni a kronométernek. Csak

azon aggódnunk, hogy ezeket az első lépéseket nem követik a második és stb. lépések, melyek tudvalevőleg mindenképpen Rómába, természetesen akálinista Rómába, a kossuth utcái színházba vezetik a jövő szezombra a jámbor vándorokat, illetőleg igazgatókat.

Nagyon téved az igazgató mikor a *Debreczeni Ellenőr*-re lépten-nyomon ráfogja a rosszakaratot. Kedves direktor ur! Higye el nekünk, hogy mi soha sem voltunk maliciózusak senki irányába. Csak egy véghetetlen szerencsétlenségünk van. Szeretjük, hirdetjük és megköveteljük a jót, az igazat. Szóval szépek és nemesek a mi törekvéseink és ha a jövőben esetleg a *Debreczeni Ellenőr* miatt csusszana el a pályázon, amit a jelen viszonyok között ön okvetlenül elvárhat, az is csak az ön saját érdekében történik. Megkimélné magát három esztendőre a debreczeni sajtó állítólagos rosszakaratától... De nem; mi kívánjuk, és örömmel látnánk, ha megmaradna azon az uton melyre legutóbb tért. *Önök meg kell akkor kapnia a színházat, önt kényszeríteni fogják a pályázatra, de — könyörgöm, figyeljen! — ha csak egy hajszálnyira is eltér attól, a mi nem egyezik meg a jó izléssel, nem elégíti ki a debreczeniek közönség művelt igényeit, akkor... Már elmondtuk mi történi.*

A sajtó nemes hivatása kritika alá venni: mindent: csak jót szépet nemeset hirdetni, elfogadni. Nos legyen ön egyszer jó embere a sajtónak, s adjon rá alkalmat, hogy jót, szépet és nemeset hirdessen ön felől. Hisszük, hogy ön megfog érteni, és úgy fog cselekedni. Szeretjük önt Debreczenben látni, s véghetetlenül fájna ha el kellene innen mennie annak a társulatnak, amelyiknek minden tagja úgy a szívéhez forrt már a mi közönségünknek.

* *Viola, az alföldi haramia.* Tegnap este népelőadásul ez a mély, morális értékű Eötvös regény könyeztetete meg a felsőbb és alsóbb „regiszterek“ közönségét. Elfeledett, poros emlékek elevenedtek fel: a régi betyár világ romantikus költészete, a pusztá vad fiainak berozsdásodott történetei szokatlan hangulatokat szültek az estén a partér széksorai között. Véghetetlenül csak annyit sajnálunk, hogy ez a hatásos, erkölcsi hasznú népszínmű oly elhibázott ensemble-ban került színre. Voltak olyan szintelen jelenetei ez estének, hogy hasonlók még nálunk is ritkaság számba mennek. Ilyen volt például a legutolsó, — amelynek természetesen hatni kellett volna, — inkább nevetséges lón. Miért? Mert a közönség kizökkent abból a megkapó drámai hangulatból, — mondhatjuk, csak kicsinységekért, — amelyeket az előző jelenetek szültek. Hevesy például krónikus szinteltenséggel egy hajszál híján tönkre tette azt a jelenést, midőn *Viola (Klenovics)* *Peti* cigánynyal (*Püspöki*) találkozott felesége és gyermeke sirjájánál. *Klenovics* megragadón interpretálta ezt a hatásos jelenetet, s bár ferdeségei itt-ott ekkor is erősen megnyilatkoztak, a jelenet hatását *Püspöki* Imre nagy hozzájárulásával pompássá tudta tenni.

Az előadás legkitünőbb alakítását *Püspöki* Imre nyújtotta. Eléggé meg nem dicsérhető helyes felfogással, és igen nagy sikerrel játszá meg a *Peti* cigány rokonszenves alakját. Nagyon jó volt *Klenovicsné*. Egyedül csak azt jegyezhetjük meg tegnapi játékáról, hogy mindjárt a legelső jelenésében a drámai inspiráltság oly magas fokára emelkedett, hogy azt fokozni nem tudta, s bár ez nem is volt annyira észrevehető, a megszokott nagy sikert nem tudta

tásra saikaltam a lovamat — már-már szemünkbe tünt a templom, a plébánia, a befagyott tó tükre, melynek jégtakaróján végig siklott a szán, a tulsó part felé — haza.

— Látod babám, — ott — ott, ahol az erdő tisztása fehérlik. — És itt van a tó ennek a befagyott tónak a hullámain fogunk nyáron csolnakázni, — oh mily régóta álmodom én erről, — mily régóta remélem. — Van nekem egy új szép vitorlás csolnakom. — Babám mért vagy oly szótalan? — Mondd, mire gondolsz most?

— Arra gondolok, hogy oly boldog vagyok, a minő ember csak lehet.

— Hát még én! Minő kéjes gyönyör áradt el egész lelkemen, minő édes jövő álomban ringadozott a lelkem, midőn hozzátetted:

— Jaj de szép ez a tó, és mennyivel szebb lesz még nyáron. Beh jól fogom magamat itt érezni.

— Szobád ablakai ép a tóra néznek, az egész tájképre nyílik a kilátás onnan.

Az éj homályában már felénk sötétlettek a partot szegélyző fenyők, a fürdőház és végre-végre a mi hajlékunk.

— Az ablakok mind sötétek.

— Holnapra várnak csak — alusznak.

És mig a hó hangtalanul permetezik le a földre és a hold halvány ezüstje szerte-árad a vidéken, nesztelenül oda siklunk uj

otthonunk kapuja elé, hol egy hang se hallatszik.

Öreg beteges anyám nem hallotta a csengők csilingelését, a szolgák mélyen alszanak, még a hű eb se mocoztat meg. A ló már ismeri az utat, befordul a szögleten, most megáll a lépcsőnél, a virágok díszében pompázó hóféhér függönyös ablakok alatt. Mély csend. De úgy tetszik nekünk, mintha felettünk, mögöttünk és körülünk minden zugban még a levegőkben is megmozdulnának a tűzhely jó szellemei,

És mi elfojtott lélegzettel hallgatódzunk és egymásra tekintünk.

— Hannah! suttoztam.

Te nem feleltél, hanem megfogtad a kezemet és pilládat lehunyva, a vállamra hajtottad fejecskeidet.

És ez a röpke pár perc a saját udvarunk hangtalan csendjében. tán egész életünk legboldogabb, leggyönyörűsebb pillanata volt. Ez volt lelkünk összhangzata, érzelmeink leggyengédebb halk zenéje.

Aztán megrázkódott a ló, a csengők csilingelve megszólaltak, benn felgyultak a gyertyák és mi a szánkáról leszállva, beléptünk otthonunka.

elérni a számbavehető publikum körében. Jellegzetes vala *Sándor Emil, Bogyó Ilonka, Locsarekné*. Tapolczai kis szerepét rokonszenvesen játszá. *Nyilassi* és ezuttal ifjabb *Német János* is jóízű perczeket szerztek. (R.)

* **Uj szinitermék.** Az idei sziniszazon egyik érdekességét fogja képezni bizonyára amaz újdonság számba menő történelmi szinmű (korrajz), melyet *Boros Lajos szinigazgató*, jelenleg városi rendőrségi tisztviselő ezelőtt tíz évvel irté *Enyingi Török Bálint*, vagy a *debreczeni szép napok* czim alatt akkor a debreczeni szinpadon be is mutattattott. A szinmű szép sikert aratott s a szerző most új átdolgozásban, nagy néma képletek alkalmazásával, ismét szinre hozatja. A darab december vagy január hóban kerül előadásra.

* **Hentallerné nálunk.** *H. Pauli Mariska* asszony, a miskolci színház kedvelt primanónája hétfőn kezdi meg négy estére terjedő vendégszereplését a debreczeni színházban. A vendégénekesnő hétfőn a *Vörös Sapka* ban, kedden a *Királyfogás*-ban szerdán *Lili*-ben lép fel s csütörtökön az *Ingyenélők*-ben bucsúzik el a közönségtől.

* **Mascagni** most Bécsben időzik és az ottani mértő és zenekedvelő körökben fényes ovációkban részesül. Holnap nagy zenekari hangversenyét dirigálja, azután átrándul *Grázba* hol egy *Parasztbecsület* előadást dirigál, onnét pedig visszautazik *Budapestre* és ott szerdán e hó 13-dikán tartja meg zenekari hangversenyét a *Vigadó* nagytermében.

Városi és megyei hírek.

A vízvezeték ügye.

Debreczen, november 9.

A jog- és pénzügyi bizottságnak tegnap délután tartott ülésén a vízvezetési ügy ismét nem haladt egy lépéssel sem előre. Pusztán csak azt határozta el a bizottság, hogy kedden fog e régen vajudó kérdései foglalkozni a főmérnök idevonatkozó szakértői véleménye alapján.

Meddő dolog volna most azt vitatni, hogy mily égető szüksége van Debreczennek egy minden tekintetben modernül berendezett vízvezetési műre. Tudja ezt mindenki, kitálai sorából még nem törülte ki a vizet és csak azon csodálkozik, hogy mind ez ideig e kérdés megoldására való törekvés bizonyos csigalassúsággal halad.

A beérkezett ajánlatok közül a mi szerény véleményünk szerint a *Waiser-féle* terv a lepraktikusabb és legnagyobb eredményel kecsegtető. A terv ugyanis megígéri, hogy jó vízzel látja el a várost és z ea fő, a többi mellékes.

Ugy értesültünk, hogy a város azt kívánja az előmunkálatok vál a közjától, hogy a viz a város területén *találtassék fel*. Hát ezt kérem szeretettel, nem lehet megrendelni.

De e megrendelés már azért sem szükséges, mivel a *Waiser czég* világosan kimondja, hogy az mar az ő dolga, hol kerit jó vizet, csak hogy *kerit*. Ekyben azt is kimondja, hogy az esetben, ha munkálatai nem vezetnek sikerre, semmi kárpótlást nem kíván. sőt hajlandó letenni *egy nagyobb összeget* keuczióképen, mely szintén a város tulajdona marad, ha a tervezett vízmű előmunkálata nem vezetne sikerre.

Ennél realisabb és a városra kedvezőbb ajánlat nem is képzelhető, miért is nagyon helyesen fogja e kérdést megoldani a pénzügyi bizottság, ha a többi ajánlattevőkkel szemben a *Waiser-féle* tervet fogadja el.

Nem akunk ezzel kárhoztat ítéletet mondani a többi ajánlatok felett. Azok is szép munkák, de kivitelük nem oly bizonyos, mint a *Waiser-féle*.

Emellett az utóbbi terv elfogadása esetén a város előzetesen mit sem költ a vízműnek alapvető munkálataira, mert a telmerülendő kutatási költségeket a fentemlített részvény társaság fedezi.

E kérdés mielőbbi végleges eldöntésénél most csak az a kérdés, hogy a munkálatok mielőbb megkezdődjenek és Debreczen minél előbb azon kellemes helyzetbe jusson, hogy lakosai jó ivó vizet kapjanak. És ha ezt — mint megígéri — garantirozza a *Waiser* féle terv és kilátásba helyezi a város részére naponkint szüksége 6000 köbméter viz olcsó áron való előállítását, akkor egy pillanatra sem szabad haboznunk az ajánlat elfogadásával.

A megtartandó gyűlés után egyébként bővebben is hozzáfogunk szólni e kérdéshez.

* **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A város jog- és pénzügyi bizottsága *Vértessy István* főjegyző elnöke alatt tegnap délután ülést tartott, melyen több tárgy került szónyegre. Tudósítónk ezekről a következőkben számol be:

Hidvéger Mihály a *pallagi bérleten* 27 hold területre dohánytermelési engedélyt kapott s ezzel kapcsolatban kéri most a várost, hogy neki a dohánytermeléshez szükséges épületeket készíttessen s ő ezzel szemben kötelezi magát, hogy a bekerülési költségnek évenként hat százalékát fizeti. A bizottság nem javasolja.

Torontálmegye közönségének átiratát, mely a belügyminiszter egyik körrendeletének visszavonását sürgeti, pártolja a bizottság. Az illető körrendelet arra vonatkozik, hogy a gazdáiktól és a munkaadóiktól *megszokott* cselédek, illetve munkások *visszatolonczolási* költségeit a gazdák fizessék.

Az országostaniói kongresszus költségeire 50 fítot, a kovácsházai ref. templom építési költségeire 25 fítot hoz javaslatba a bizottság. Ezenkívül néhány polgárosítási és telepedési kérvényt is elintézt a bizottság.

Régen vajudó kérdés már az Debreczenben, hogy behozzák az ebadót, azonban az elkészített és át-átalakított szabályrendeletek tárgyalásánál tovább nem jutott a dolog. A rendőrfőkapitányság által kidolgoztatott szabályrendelet tegnap a jog- és pénzügyi bizottság ülése e é került, mely általános helyesléssel fogadta az ebadó behozatalát, de javaslatában több módosítást eszközölt a statutumon. Így az adózási skálát következőképpen szabta meg: Amennyiben valamely háznál egy kutya, mint *házórzó kutya* tartatik, az után évenként 2 fírt., minden további kutya után, mint *luxus kutya* után, évi 5 fírt adó fizetessék. Ugyanez áll egy vadászkutyára is, de csak abban az esetben, ha tulajdonosa vadászjeggyel bír, a további vadászkutyák szintén az 5 fírtos skála alá esnek. Az összeírásokat évenként november havában az adó összeírással együtt eszközlik. Minden kutya kivétel nélkül szájkosárral látandó el. Az adóbefizetések minden kntya bádog jegyet kap a nyakába, melyen évszám és az összeírás napját feltüntető dátum áll.

A debreczeni honvédtisztikar városunk drágaági viszonyaira hivatkozva alapos indokolással ellátott kérvényben folyamodott az iránt a miniszteriumhoz, hogy a III. lakbérosztályból a II. lakbérosztályba tétessenek, amint ez már az állami tisztviselőkkel megtörtént. A jog- és pénzügyi bizottság a felirat pártolását javasolja.

A rendőrfőkapitányság még a mult évben szabályrendeletet dolgozott ki a vidékről való husbehozatal szabályozására, de az akkor a czélnak nem felelvén meg, átdolgozás végett visszaadták. Most újra a jog és pénzügyi bizottság elé került a már átdolgozott szabályrendelet, mely összhangzatba van hozva a közbiztonsági szabályokkal. A szabályrendelet precizirozza a vidéki husbehozatal körülményeit és a nem iparosok által vágott hus kimérésére vonatkozó intézkedéseket. A jog- és pénzügyi bizottság hosszas vita után elhatározta, hogy a még most sem megfelelő szabályrendelet újra feldolgozandó. E czélból

Budapest és Pozsonyváros hasonló szabályrendeleteit mintának fogják elkérni.

A bizottság szintén tegnapi üléséből javasolta a *Vajda* lapos bérbeadását az egyedüli ajánlattevő *Steinfeld Mihálynak*, a ki évi 5409 fírt bért szándékozik adni. — Javasolja pedig a bizottság azért mert jobb gazdasági állapotra számítani alig lehet s a bérbeadás határidejének meghosszabbítása egyáltalán nem nyújt kilátást arra, hogy előnyösebb ajánlat érkezzék be.

Legfontosabb tárgya lett volna a tegnapi ülésnek a vízvezetési előmunkálatokra a *Zelerin, Hunnia* és *Waiser* részvénytársaságok által beadott ajánlatok tárgyalása. Ezt azonban egy újabb, külön e czélból tartandó ülésre halasztották. Keddre tüzték ki ezt az ülést. A bizottság akkor megfogja hallgatni a városi főmérnök ide vonatkozó szakvéleményét is, hogy annak alapján szóihasson hozzája a régóta felszinen levő és megoldását sürgető kérdéshez.

* **Az épülő Bösörmény.** Bösörmény város közgyűlése tegnap előtt tartott közgyűlésében egy második új ev. ref. templom építésére nyolczvan ezer fírtot szavazott meg, továbbá 400 új ház számára jelölt telek helyet.

* **A beteg vármegye.** Hajdúvármegye több községében különféle ragadós betegségek léptek fel mostanában ismét járványszerűleg. A bajok főfészke a legnépesebb hajdúváros: *Bösörmény*, melynek legifjabb nemzedékének sorait toroklob és vörheny tizedeli. Segít e kóroknak a közegészségügyi állapot romlásában a szórványosan jelentkező hőkhurut és hagymáz is. Az előjáróság hanyagságának, s bajjal nem törődőségének tulajdonítható, hogy a ragályos kórok ennyire elharapoztak, hogy egész Bösörményt immár veszedelmes módon inficiálták. Azok, akiknek köteleességek volna erőlyesen vezetni és ellenőrizni a dezinficiálást, arra kevés gondot fordítanak. Megvan ugyan a gőzfertőtlenítő, Bösörményben is épen úgy mint *Józsán*, mint a vármegye minden községében, de nem vehetik hasznát a bösörményiek, azon egyszerű és sajnálatos oknál fogva, mert nincs pénz arra, hogy üzemben tartásuk. A nagy rendezett tanácsu város közgyűlésének domináló többsége a kevés számú intelligenciát leszavazta és nem szavazta meg a fertőtlenítés költségeit. A költségvetés tárgyalásánál közegészségügyi javítások czimén 500 fírt. volt előirányozva, de a többség ezt a tételt az utolsó krajczárig törölte. Ott hol a közegészség, a lakosság jó egészsége ilyen mostoha gyermeke a városnak — nem csoda ha a fertőző anyagok rohamosan terjednek, — és a rossz lakás viszonyok között a talaj is fertőztette válik. Valóban Bösörményben a gyermekvilág a legnagyobb és állandó veszedelemben él. — Nánáson, Szoboszlón, Nádudvaron is van difteritisz és vörheny, de bár ezek népessége megközelíti Bösörményét, — az övrendszabályoknak lelkiismeretes megtartása miatt aránylag négyszer kisebb mértékben kaphatott lábra az említett városokban. — A vizállásoktól mocsaraktól körülvett *Ujváros*on, *Nádudvaron*, *Szováton* is folytonos közegészségügyi intézkedésekkel kénytelen küzdeni az előjáróság. — A mocsarak és vizállások egészségtelen kigőzölgését lecsapolással és fásítással lehetne ellensúlyozni. *P.-Ladányon* pedig a hasi hagymáz terjed miatt, mert nincs elegendő mély furású kútja, mint van *H.-Szoboszlónak*.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik példára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, é d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igazgató, kiadó-hivatal s az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4

óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a Keresk akadémiá palotájában.

Zeneestély a „Bika“ kávéházban: hétfőn Magyar testvérek, szerdán Rácz Károly. Az angol királynő szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken előkészítő csoport.

Népkönyvtár az Árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 órákor.

Színház mindennap este 7 órákor.

— **Isteniszteletek.** Holnap vasárnap a helybeli templomokban a következő lelkészek tartanak isteniszteletet. A református templomokban d. e. 9 órákor predikálni fognak, a nagytemplomban *Dicsőfi József* r. lelkész, a kistemplomban *Ferenczy Imre* s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban *Könyves Tóth Kálmán* rendes lelkész és az ispotályi templomban *Szilágyi Imre* s. lelkész. — A róm. kath. templomban reggel hét órákor *Pálffy Béla*, kilenc órákor pedig *Dr. Wolafka Nándor* püspök miséznek ugyanazok a szentbeszédet; fél tízenkéntükor *Molnár Kálmán* miséznek. Délután három órákor litániát *Pálffy Béla*, keresztyén tanítást *Kovács Márk* tart, míg a rózsafüzér társaság ajtatosságánál *Dr. Wolafka Nándor* püspök lesz jelen. — Az ág. ev. templomban délelőtt tíz órákor *Materny Lajos* lelkész tart isteniszteletet.

— **Séta-hangverseny a Margit-fürdőben.** A katona zenekar vasárnap esti sétahangversenyének, mely holnap délután négy órától esti hat óráig tart, műsora a következő: 1. Induló. 2. „Szép Galathea“ nyitánya Suppétól. 3. „Farsangi gyermekek“ Zichrentől. 4. Ábránd Flotow „Mártha“ operájából. Szünet után 5. Rákóczy nyitány Kellertől. 6. „Tréfásan“ polka Waldtenfeltől. 7. Ausztriai vig indulók Kozmáktól. 8. Diána gyors polka Glécsnertől. 9. Induló.

— **Értesítés.** A debreczeni iparos ifjuság önképző egylete által, holnap tartatik meg a „Korona“ vendéglő helyiségében, a minden évben oly szépen sikerülő — társas vacsorával egybekötött őszi táncmulatság. A vigalmi század bizottság három hét óta fáradozik a mulatság sikere érdekében. A közönség érdeklődése nem is látszik távol maradni, mit jó részben igazol a belépti jegyeknek nagyszámú elkelésén kívül azon tény körülmény is, hogy a kibocsátott ezer darab meghívó kevésnek bizonyult a jelentkezők nagyszámára való tekintettel után kellett nyomatni. A vacsora felszolgálására ajálkozó 30 fiatal szép leány e hó 7-én tartotta értekezését *Kiss Sándor* elnök vezetése alatt arra nézve, hogy intézkedést tegyenek a maguk részéről is a mulatság sikere érdekében; a felszolgáló hölgyek Debreczen város előkelő családainak tagjai. Szünóra alatt csuportörés rendeztetik díjazással, melynek mulatságos volta eléggé nem esetelhető. A „Korona“ vendéglő udvar helyisége papírlámpionokkal fogvilágíttatni. A vacsorát, a konyhájáról és italáról híres *Péter Pál*, a talpalá való nótákat pedig *Veress Tóni* első zenekara rendű fogja szolgáltatni.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Szalai Pál* favágó nem a legjobb viszonyban élt az ő élete párjával. Folyton czivakodtak, sőt néha tettelegességre is került közöttük a sor, de mindig az asszony kerekedett felül. Tegnap délután ismét szóváltás támadt közöttük az asszony szavai annyira elkeserítették *Szalai*t, hogy felment a padlásra s egy darab ruhaszártó kötéllel

felakasztotta magát. Felesége és az összelármázott házbéliek segítségével levágta. Az öngyilkos jelölt férj csakhamar magához tért.

— **A 100. számú talyigás.** *Kerekes Sándor*, a 100. számú talyigás gyakorta felzokott önteni a garatra. Ilyenkor aztán különféle stiklik elkövetésére buzdítja bor, ser és pálinka. Tegnap este még a szokottnál is többet ivott és a szokottnál is jobban garabonciázkodott. — *Hüvelyes utcán* beverte *Freudentfeld Rudolf* korcsmáros ártatlan ablakait, s mikor emiatt egy ember üzőbe vette, azt a kezében lévő lapáttal lepénynyé akarta lapítani. Az így támadt zajra rendőr is került elő, a ki *Péterfián* kergette végig a megvadult talyigást, a kereket oldott *Kerekes*t. Futás közben olyan csébe kiáltó lármát, csunya káromkodást csapott, hogy száz esztendővel ezelőtt az ilyen blasfemiakért kerékbe törték az embert vagy tüzes fogóval szakították ki a nyelvét. *Bitang*, csavargónak nevezte a rendőri közeget és minden tartózkodás nélkül lekisebbítette a rendőrkapitányt. Csak mikor még egy közrendőr érkezett, sikerült lekapni huszkörmérő a részeg talyigást, akit érdeme szerint bekopertáztak.

— **Estély.** A Zion debreczeni betegsegélyző egyesület záslóbizottsága december hónap tagjai részére estélyt rendez, a melyre az egyesület tagjait szivesen látja.

— **Adakozás.** A debreczeni Kossuth-szobor bizottság pénztárába újabban a következő adományok folytak be: Az ev. ref. egyház adományának első részlete 100 frt. A pénzügyi tisztviselők kuglizó egylete *Szűts Jenő* ur utján 20 frt.

— **Bechert Manó** irodahelyiségét és lakását Kadas utca 1897. sz. alatti házba helyezte át.

x **Touristák és távlovaglók**nak. Hozzánk érkezett teljesen hiteles tudósi társaság szerint a Kwizda-féle köszvény-fluid legjelentékenyebb touristák és lovaglók által fáradszó utak megtétele után jelentékeny sikerrel alkalmaztatik. A Kwizda-féle köszvény fluidnak — mint éppen értesítenek bennünket, — azon tulajdonsága van, hogy az emberi test izmait ellenálló-képesekké és kitarókká teszi, úgy, hogy a legnagyobb fáradságot könnyen feledtetik. Másrészt pedig ezen szer alkatrészei által a kimerült izomrészeket teljesen helyreállítja és minden fáradságot és túlerőltetéstől eredő fájdalmat megszüntet. Gyaloglók és lovasokra nézve ezen szakemberektől jött intés bizonyára nagy értékkel bír.

— **(G.) Magyar osztálysorsjáték.** Kél újra a sok „andungos“ reménykedő és veszi a reménybeli főnyereményeket. Egy barátunk, a ki a rideg számokat kérdezte meg ezek felől a főnyeremények felől, kiszámította, hogy mennyi az egyes nyereményekre a nyereszamtani reménye, miután minden sor-jegy egyként játszik minden nyereményre, e kiszámításnak véghetetlen sok megoldása van, de ha a lehető legkedvezőbb esetet a legkedvezőtlenebbel összeállítjuk, úgy találjuk, hogy egy osztálysorsjegyre ezen halvány „mennyiségtani remény“ az első esetben 28 frt 07 krt, a másodikban 24 frt 54 krt tesz ki, a többi tehát a mi még a sorsjegy egy darabjának az árából kiányzik: a játék ára. Nem kell ugyan felednünk, hogy ugyan ez a matematikai érték az első osztályt ki-sorsolás nélkül végig játszott sorsjegyre körülbelül 3 frt 10 krt ért, s így az egész sorsjegy matematikai értéke ez összeséggel nő. Összehasonlítás kedvéért megemlítjük azonban, hogy ugyanaz az érték a 309. sorsolás, hamburgi sorsjáték egy sorsjegyre nézve (melynek csekély 18 má.ka a befizetése) teljes 102 márkát tesz ki. Kíváncsiak vagyunk reá, vajon a 2. osztálysorsjátéknál hasonlóan fizettetik e meg a nyereségyvadászó játékosokat, vagy még ennél is jobban.

Kirabolt községi pénztár.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. — Debreczen, november 9.

A szomszédos Szabolcsmegyében, hozzánk közeleső s városunkkal sok tekintetben érdeklődősségben álló *Mártonfalva* községben vakmerő rablást követtek el tegnap este 6—7 óra között.

Az esetről jó forrásból következő értesítést nyertük, ami azonban hivatalosan helyről Debreczenbe érkezett jelentéssel még nincsen megerősítve, miután *Mártonfalva* a nagy-kállói járáshoz tartozik:

Tegnap este 6—7 óra között, mikor a novemberi est teljes sötétséggel borította be a csöndes községet, *Gelberger* községi adószedőhöz 5 fekete álarozos alak állított be s közülök egy keményen ráripakodva, parancsolta, hogy vegye magához a községi pénztár kulcsát s menjen velük, nyissa fel a pénzt tartalmazó vasas ládát.

Gelberger — ahony tényleg állott a dolog — megmondta, hogy a kulcs nincs nála, hanem valószínűleg a jegyzőnél, vagy a bírónál van.

A rablók ekkor vad káromkodások között összekötözték *Gelberger*t és felnőtt fiát s azokat maguk előtt hajva, együtt elmentek *Lengyel*, községi jegyző lakására.

A rablók egyike bement a jegyző házába, ahonnan azzal a hirtel jött ki, hogy a keresett nincs otthon.

Elmentek tehát a bíróhoz, a kit szerencsétlenségére odahaza találtak. Mikor a rablók követelőzve és fenyegetőzve előadták jövedelük célját, a bíró megtagadta a kucs előadását.

A sötét társaság tagjai ekkor megragadták az akaratoskodó előjárót s kegyetlenül elverték, úgy, hogy az egyik vállában eltörték a kulcs csontot.

A szegény megkínzott embert a szörnyű fájdalmak kényszerítették végre, hogy a rablók parancsának engedelmességedjen s a kulcsokat előadta. A bitangok ekkor összekötözték a bírót is s a már előbb megkötött és magukkal hozott *Gelberger*ekkel együtt bezárták a szobába. Zsivány munkájuk végeztével elindultak a község háza felé.

A minden őrizet nélkül hagyott házba aztán könnyen behatoltak; a nagy vasas ládát a bírótól kicsikart kulcsal kinyitották, s az ott talált készpénzt, mintegy 7—800 frtot magukhoz vették, az iratokat a földön szétszórták, mire — re bene gesta — eltűntek az éjszakában.

Lengyel jegyző, hamarosan értesülvén a esetről, már korai hajnalban áthajtatott a közeli *Nyir-Acsádon* állomásozó csendőrörshez, előadta ott a történeteket. Egyben felhívta az őrs vezetőjét, hogy miután gyanuja a mostani acsádi adószedő ellen irányul — ki korábban nála, *Mártonfalván* segédjegyző volt — az ő rendelkezésére tartanak annál házkutatást.

A csendőrök a jegyző vezetésében csak ugyan megejtették az acsádi adószedő házában a kutatást ami azonban csak azt eredményezte hogy az adószedő ma *Debreczenbe* jött, hogy az ügyészségnél *Lengyel* jegyző ellen becsületsértés és magánlak sértés vétségéért feljelentést tegyen.

A rablók nyomozása különben a legszélesebb körben megindult.

Szőlővessző-eladás.

A nagyságos **Bujánovics Béla** ur érmihályfalvi homoki szőlőtelepéről ez év őszén s a következő év tavaszán a következő fajtiszta, 3-szor permetezett gyökeres és sima vesszők jönnek eladás alá.

Olasz rizling	sima, ezre	3	frt, gyökeres	7	frt.
Nagy burgundi	"	3	"	7	"
Kadarka	"	3	"	7	"
Oportó	"	3	"	7	"
Marló	"	3	"	7	"
Kövi dinka	"	3	"	7	"
Piros dinka	"	3	"	7	"
Slankamensa	"	3	"	7	"
Piros Velselini	"	3	"	7	"
Zöld Sylvani	"	3	"	7	"
Carbenett	"	3	"	7	"
Bakar	"	4	"	8	"
Szt. Lőrincz (két éves)	"	—	"	9	"
Ezerjő (két éves)	"	—	"	9	"
Muskat Lünel	"	5	"	8	"
Chasselás Crocant	"	6	"	10	"
Fehér és piros Chasselás	"	5	"	9	"

Fajtisztságért és rendezettségért és rendes csomagolásért felelősség vállalatik. Tavasszal minden fajnak ezre 50 krral drágább. Megrendeléseket 25% előleges befizetéssel elfogad az „Ágost” telep kezelősége **Ermihályfalván, Bihar megye.**
741-2-2.

EGY MILLIÓ DARAB

sima szőlővessző és

100,000 darab

gyökeres szőlővessző kerül eladásra ez év őszén vagy a jövő év tavaszán szállítva

CSANAK JÁNOS ujfehértói szőlőtelepéről,

a következő bor- és csemege-fajokból:

Kövi dinka	ezrenként 3	frt 80 kr.	Vegyes borfajok	3	frt — kr.
Erdei	"	3 " 80 "	Madelaine angevine (legkorábbi csemegefaj)	5	frt.
Ezerjő	"	3 " 80 "	Chasselav blanc musqué	6	"
Olasz rizling	"	3 " 80 "	" blanc	6	"
Kadarka	"	3 " 80 "	" croquant	6	"
Oportó	"	3 " 80 "	" rouge	6	"
Carbenet	"	3 " 80 "			

A gyökeres vesszők

a különböző fajok szerint 8 forinttól, 12 forintig.

754-3-1

Idei termésű

stockeraui és szépassági borsó és lencse, friss szárított lengyel gomba, zrnaimi ugorka sósvízben és ecetben.

Idei szedésű finom orosz és kínai theak nagyválasztékban már megérkeztek.

Brazíliai-cuba- jamaikai- és ananás-rumok a legkitünőbb minőségben.

Egy nagy üveg jó rum és egy csomag kínai thea 1 frt.

Kontsek Gézánál

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA.

702.-6-6

RONCEGNO

legerősebb természetes arzenikus

vastartalmu ásványvíz

a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó orvosi utasítás szerint:

Anémia, halványulás, bőr-, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó kúra egész éven át használtatik. Raktárak minden ásványvízkereskedésben és gyógyszerárban.

Régi jó

Admonti

a be nedek-endiek az Admonti apátságából.

hirneves; liqueurök

szerzetes-gyógyszertárából Steiermark.

Fűszer liqueur üvege frt 1.25; dupla-kömény üvege frt 1.25; Kalmus üvege frt 1.25; Citrom üvege frt 1.25; Vanillia üvege frt 1.25; finom kávé-liqueur üvege frt 1.50; Valódián kapható csak: Wien, I. Stefansplatz 8; alte k. k. Feldapotheke, ugymint az admonti szerzetes-gyógyszertárban. Legkevesebb 3 üveg rendezettségben bérmentve küldetik.

153.

Tajték pipa és szivarszipkák nagy raktára.

Pardon! Kérem átolvasni!

Mintán a városházát rövid idő mulván határozottan építik és alkalmas üzlethelyiséget nem kapok, kényszerítve vagyok raktáron levő áruimat

GYÁRI ÁRON ALÓL VÉGKIÁRUSITANI u. m.

1 vég 1/2-es kreas vászon	eddig 10 frt,	most 5 frt
1/2-es lepedő vászon méterje	eddig 1 frt 10 kr.	most 45 kr.
1/2-es czérna kávé abrossz	eddig 1 frt 80 kr.	most 1 frt
1/2-es kávé garnitur desserttel együtt	eddig 10 frt,	most 5 frt
1/2-es téli posztó kendők	eddig 10 frt,	most 5 frt
1/2-es téli posztó kendők	eddig 1 frt 20 kr.	most 60 kr.
3 méteres nagy szőnyegek 2 frt 50 krtól kezdve félárban egészen 16 forintig.		
1 méter legujabb női szövet kazán posztó	eddig 1 frt,	most 55 kr.
1 tuczat czérna batist szőbkendők	eddig 10 frt,	most 5 frt
12 pár finom tél harisnya	eddig 8 frt,	most 3 frt 50 kr.
1 pár posztó halina-csizma	eddig 14 frt,	most 7 frt
1 pár posztó halina-csizma rövidebb fajta	eddig 10 frt,	most 5 frt 50 kr.
1 pár I-es számú férfi bőr csizma	eddig 12 frt,	most 8 frt
1 pár II-es számú férfi bőr csizma	eddig 10 frt,	most 6 frt
1 pár borju bőr férfi cipő	eddig 6 frt,	most 3 frt
1 pár karlsbadi férfi cipő	eddig 7 frt 50 kr.	most 4 frt
1 pár női bőrcipő	eddig 4 frt 50 kr.	most 3 frt

Női lackcipő, gyermek lackcsizmák, gyermek- és leány-czipők, nő- és leány-felöltők, jüger alsó-íngék és nadrágok, téli trikó és bőrciztyúk igen jutányos árban beszereshetők

Schönberger Vilmosnál

városháza épület.

757-10-1

Hirdetmény.

A magyar osztálysorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és december 14-éig tart Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig:

egy egész sorsjegy 80 koronáért,
egy tized sorsjegy 8 koronáért és
egy huszad sorsjegy 4 koronáért

az ismert elárusítóknál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

II.

Magyar osztálysorsjáték igazgatósága.

MÁR

1895. December hó 6—14-ig

ejtetik meg a

Magyar Osztály-Sorsjáték
Nagy nyeremény húzása,

melyben 21,499 pénznyeremény kerül

4 millió 332.000 korona

összértékben kisorsolásra, többek között egy 600,000 kononás jutalom 400,000, 200,000, 100,000, 50,000 stb. stb. kononás nyereményekkel.

A legnagyobb nyeremény
a legszerencsésebb esetben

Egy Millió korona.

A sorsjegyek árai: 1 egész 40 frt. 1 tized 4 frt.
1 fél $\frac{5}{10}$ 20 frt. 1 huszad 2 frt.
(Portóért 5 kr., ajánlott levelekért 15 kr., nyeremény-jegyzékért 10 kr., fizetendő.)
Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

Heintze Károly, főelárusító, BUDAPEST,
Szervia-tér 3. szám.

Hogy a tisztelt közönség különböző számokból álló több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménykilátásokhoz jusson, 5. vagy ennél több sorsjegy vásárlásánál a legkülönbözőbb számokat állítottam össze tetszés szerint egész, fél, tized és huszadokból.

— Sürgöny-czim: **Lottoheintze Budapest.** —

napernyő és esernyőkben.

Heiman és Halmágyi

női és gyermekfelöltő áruháza

DEBRECZEN, Főtér, a főpostával szemben.

Az 1895/6. őszi és téli idényekre megérkeztek a **legújabb**

kabátok, gallérok, rádköpenyek, városi és utazóbundák, peluche felöltők és kabátok.

Gyermekek és leány costume, köpeny és kabátkák.

ujdonságok SZŐRME árukban,

felöltők, cüpek, sapkák, karmantjuk s garnitúrák.

Ujjonnan berendezett áruházunk megtekintésére úgy a t. vevőinket, mint a n. é. hölgyközönséget tisztelettel meghívjuk.

Toilettek és minden a Confectió szakba vágó cikkek saját műtermünkben a legutolsó divat szerint pontosan s jutányosan eszközöltetnek.

Ha kedélyly talán ész titkolt lá és életb Gyá minden komat. P pott leve mat. És szó ellen nyaimat. mások l és két é anyám p csakham maradta Ker hogy ne Agnes, e hogy mi De azér nak még életből lékezem, godt nap és szenn folytatá guk Va teremtés okulva, Ner folyása nak ugy mint kö szenved lángját egyidőre Ma Rády B tam oda ugyszólv tekintet hogy há öreg Ra gyöngéc tudomr haláláig az ő re Bé velem, ho:szas meit. L hozzám, varróas landjait zéssel észre m le végig Az napra e nőrok ot találko küzdhet tem, ha Er volt. E lyeken valódi Künn t kodta volt a hezedet kissé t szerre A megijed melyet volt el csora u kül, ho volna a Béla sz